

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. c)

Istorie

Simulare

Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; -profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În câmpia Tisei și în Ardeal, ungurii au găsit o populație amestecată româno-slavă, care avea o serie de organizații politice. Ne-o spun lămurit două izvoare istorice: *cronica notarului anonim al regelui Bela și o cronică rusească numită a lui Nestor*. Potrivit primului izvor, existau, în stânga Tisei, următoarele «ducate»: unul a lui *Menuhorut*, între Someș și Mureș, deci în țara Crișurilor, un al doilea, al lui *Glad*, în Banat, și un al treilea, în Ardealul propriu-zis. Aici domnea *Gelou*. [...]

În luptele cu ungurii, Glad, în afară de armata sa, are și sprijinul cumanilor, al bulgarilor, sub conducerea a trei cnezi, și al *blacilor*, adică al românilor. Este însă învins, se ascunde în Keve, la hotarele bulgarilor, și în cele din urmă, se supune.[...]

Transilvania, pământ de baștină al românismului, așa cum au dovedit în chip evident și ultimele cercetări științifice [...], a constituit întotdeauna rezervorul din care s-au alimentat sub raport etnic Principatele. În sprijinul acestei afirmații se pot cita numeroase documente și mărturii, atât oficiale, cât și private, începând din secolul al XIV-lea – întemeierea Moldovei, de către maramureșeni - și până în secolul al XIX-lea - colonizarea cu mocani a Dobrogei [...].”

(Constantin C. Giurescu, *Istoria românilor*)

B. „Procesul de unificare a acestor formațiuni statale, grăbit probabil și de venirea de peste munți a unor elemente românești gonite de catolicizarea impusă de regii Ungariei la recomandarea papei, pare să fi pornit de la cnezatul lui Litovoi, pe care-l găsim în lupta cu ungurii la 1277 din pricina unor teritorii socotite de rege ca atârând de coroană, dar pentru care voievodul nu voia să plătească tribut; Litovoi este ucis în luptă, fratele său Barbat este prins și obligat nu numai să se răscumpere, dar și să recunoască suzeranitatea maghiară. Urmașul lui Barbat a fost probabil Tihomir, iar urmașul lui Tihomir, fiul său Basarab; acesta a lăsat sistematic fruntariile statului său, atingând spre sud Dunărea, spre răsărit sudul Moldovei, până spre Chilia; [...] luând drept pretext ocuparea de către Basarab a unor teritorii socotite ca aparținând coroanei, Carol-Robert pornește o expediție împotriva celui pe care-l numește în mai multe rânduri ”răzvrătit”.[...] Carol-Robert pătrunde în Țara Românească, ajunge până la Argeș, dar este obligat să se retragă spre Transilvania, [...]; surprinsă în munți la Posada, pe drumul de întoarcere, oștirea maghiară este zdrobită de Basarab, regele însuși reușind să scape cu multă greutate prin fugă. Bătălia de la Posada a însemnat sfârșitul suzeranității maghiare și apariția primului stat românesc independent.”

(Vlad Georgescu, *Istoria românilor. De la origini până în zilele noastre*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți din sursa B un conducător politic care și-a pierdut viața în conflictele militare din secolul al XIII-lea .

2 puncte

2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la sprijinul primit de conducătorul ducatului din Banat în luptele cu ungurii. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice românești precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că Transilvania a constituit un rezervor etnic pentru Principate. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la constituirea statelor medievale românești extracarpătice desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIV-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între autonomiile locale atestate în spațiul românesc, în secolele al XI-lea - XIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„La 30 iunie/12 iulie 1866, domnitorul Carol a depus jurământ pe Constituția adoptată și care, în ziua următoare, a fost promulgată. [...] În consecință, a fost introdus sistemul bicameral, ori mai bine zis el a fost menținut (dar evident fără a se acorda domnitorului drepturile de care beneficiase în privința Senatului predecesorului său), domnitorului i s-a acordat un drept de veto în privința sancționării legilor adoptate de Parlament (de care însă el n-a făcut vreodată uz!), s-au adus limitări sistemului electoral democratic pe care îl prevăzuse proiectul. De la trei s-a trecut la patru colegii, iar majoritatea alegătorilor au primit doar dreptul unui vot indirect; [...] În mod semnificativ, cel de-al doilea titlu, *Despre drepturile românilor* cuprinzând nu mai puțin de 26 de articole, era așezat în fruntea Constituției și el reflecta opțiunile radicalilor, pe care conservatorii nu le putuseră respinge. Libertatea individuală, a conștiinței, a învățământului, a presei (interzicându-se reînființarea cenzurii ori perceperea de cauțiuni de la ziariști) și a întrunirilor, ca și a asocierii, egalitatea înaintea legilor, a impozitelor și a sarcinilor publice, admisibilitatea în funcțiile publice, civile și militare, dreptul de petiționare, secretul corespondenței, inviolabilitatea proprietății (acceptându-se exproprierile numai „pentru cauză de utilitate publică” și doar cu „o dreptă și prealabilă despăgubire”) erau garantate tuturor cetățenilor țării; [...] Țăranilor li se garanta posesiunea loturilor pe care le obținuseră în virtutea legii rurale din 1864, dar și moșierilor expropriați li se garantau despăgubirile.

(Academia Română, *Istoria românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți actul fundamental menționat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul României și o atribuție a acestuia la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la sistemul electoral. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la drepturile românilor garantate prin legea fundamentală a statului, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică utilizată în Europa în primele patru decenii ale secolului XX a contribuit la instaurarea și consolidarea regimurilor totalitare. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre **evoluția vieții politice în Europa și în România secolului al XX-lea**, având în vedere:

- prezentarea unui factor care a contribuit la consolidarea democrației României interbelice;
- precizarea a două ideologii politice democratice din România din deceniul al treilea a secolului al XX-lea și a câte unei personalități reprezentative pentru fiecare ideologie menționată;
- menționarea a două ideologii politice totalitare manifestate în Europa în prima jumătate a secolului al XX-lea și prezentarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre acestea.
- formularea unui punct de vedere referitor la regimul politic din România în ultimul deceniu al secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.